

1920

El general Robert Baden Powell (1851-1941) fundà l'Escoltisme el 1907. Era conegut, per les dues primeres lletres del seu cognom B.P. cosa que, molt plausiblement, l'inspirà en triar el lema bàsic del Moviment: "Be Prepared", (Sempre a punt): BP

1955-58

Per bé que en un principi els bisbes havien acollit els Agrupaments confessionals a la OAR (Obra Atlético-Recreativa) els de Barcelona, Girona i Vic varen crear una Delegació Diocesana d'Escoltisme a cada bisbat, conegudes com: DDE

1961

Les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme catalanes van constituir un organisme coordinador: el Moviment Scout Catòlic, que es va estendre per tot l'Estat ampliant-se a d'altres diòcesis i adoptant el mateix nom i la mateixa sigla: MSC

1965

L'escoltisme confessional català decideix adoptar la denominació de Minyons Escoltes que, anys més tard en fusionant-se amb el moviment femení, allarga el seu nom: Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, simplificat fa poc en: Minyons Escoltes i Guies, MEG

Sopa de lletres

Monogràfic 8

Per començar: Sopa de lletres

Per Manuel Subirà i Rocamora

Quan hom s'endinsa en l'estudi dels cent anys del Moviment Escolta, sobretot en la història de les diverses formes i modalitats que l'han configurat en el món occidental, no deixa de sorprendre el gran nombre i la varietat de les sigles que cal desxifrar per poder entendre el sentit o el significat dels conjunts de lletres que, contínuament, apareixen en la majoria de textos, des dels més antics que

ja esmenten el Fundador i primer Cap mundial amb les dues primeres lletres del seu cognom: **B-P**, fins als més actuals, que no han deixat, ans el contrari han excel·lit, en la criptografia escolta. I per què? Es podrien plantejar, com a mínim, tres hipòtesis: una, aplicable sobretot a casa nostra, que es basaria en la necessitat d'evitar problemes durant els llargs anys de persecució, més d'una trifulga

amb les autoritats s'havia organitzat per una tergiversada interpretació del significat d'unes sigles ben inofensives; una altra podria ser la de fer cas de l'article novè de la Llei Escolta: "L'escolta és estalviador"; però potser la més versemblant és la que, des d'un bon començament, l'Escoltisme segueix el costum anglès d'anomenar càrrecs, persones o entitats, amb l'ús del corresponent acrònim.

La "Federación de Escultismo en España" (FEE)

Per Jordi Bonet i Armengol

Entre les Institucions que sofriren les conseqüències de la guerra civil cal incloure l'escoltisme. Els totalitarismes de dretes i esquerres no podien acceptar l'existència d'un moviment d'abast universal que pogués educar el jovent en el sentit de llibertat responsable de les persones i així imposaren unes organitzacions al servei d'una sola política.

Deixaren d'existir "Exploradores de España" i, a Catalunya, la Institució "Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA" que no tenia el reconeixement de l'Escoltisme Mundial.

Acabada la Segona Guerra Mundial, els antics dirigents escoltes reiniciaren tímidament unes activitats i, a la vegada, s'intentà connectar amb el "Bureau" internacional de l'Escoltisme radicat a Londres i dirigit pel coronel Wilson i que es traslladà després a Montreal (Canadà). A Europa es celebraren els Jamborees de Moisson (França, 1947) i Bad Ischl (Àustria, 1951) on aconseguiren ser-hi presents alguns escoltes catalans. Mossèn Antoni Batlle, que abans ja havia recomençat l'activitat de l'Agrupament Mare de Déu de Montserrat, volgué mantenir la bona relació amb els antics dirigents que havien endegat l'escoltisme català, malgrat que el cap escolta Josep Ma. Batista i Roca estava exiliat a Anglaterra.

S'aconseguí iniciar una bona relació amb alguns dirigents valencians amb els que es creà la **FIDE**

(Federació Ibèrica d'Escoltisme), que donà un escàs resultat. Des de Madrid els antics dirigents es reorganitzaren amb el nom de "Scouts de España" (**ASDE**) i aviat fou possible iniciar un retrobament malgrat la distància i les dificultats que el règim franquista imposava i que, fins i tot plantejà, sense èxit, de connectar la "Organización Juvenil Española" amb el "Bureau Mundial d'Escoltisme".

A través de converses i reunions s'anà perfilant d'emprendre una acció conjunta que finalment aconseguiria la creació de la "Federación de Escultismo en España", gràcies a l'interès que es despertava a l'organització mundial que el moviment pogués actuar i progressar amb plena llibertat en un país del que se l'havia exclòs.

L'Escoltisme europeu hi tingué un protagonisme important, que permeté l'entesa entre les diverses posicions i realitats que s'anaven creant i creixien a l'Estat, en els darrers 15 anys de la dictadura franquista.

A Kandersteg (Suïssa) es reuniren amb el President d'Europa, en una fructífera conversa, els dirigents Malo de Molina per Scouts de España i Jordi Bonet pel **MSC** i l'Escoltisme Català.

Poc després, Josep Sans i Jordi Bonet assistiren, com a observadors, a la Conferència Mundial de Vichy (França) en la que s'acceptà l'estudi sobre el futur de l'Escoltisme a Espanya, presentat per l'hongarès Laslo Nagi, que resultà

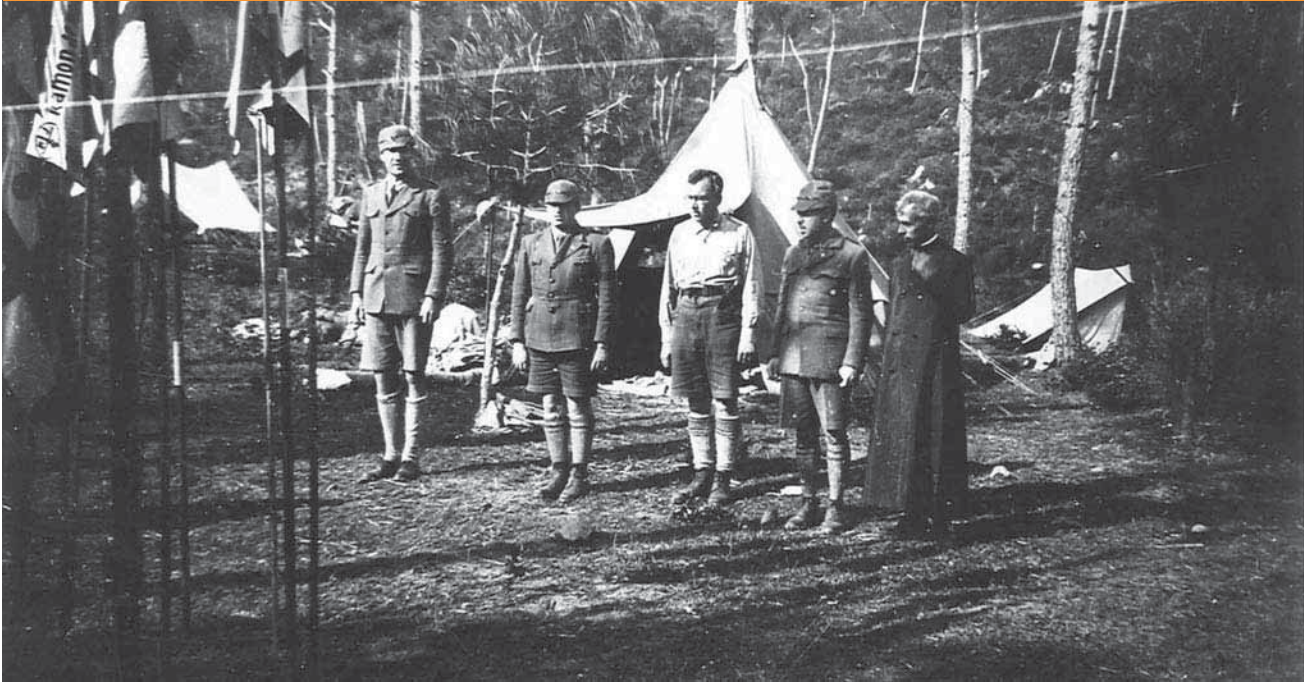
Març 1951. **FIDE** (Federació Ibèrica d'Escoltisme), Camp Federal Sant Esperit, València
Mirant la fotografia i d'esquerra a dreta:
Josep Perez, Mario Beut, Raimon Galí, Mn. Batlle, Amadeu Serch.

1933. Campament general de la Germanor de Minyons de Muntanya

Mirant la fotografia i d'esquerra a dreta:

Antoni Piqué, Llorenç Vila i Mercader, Carreras i Palet, Josep M. Batista i Roca, Mn. Batlle

elegit Secretari General de l'Escoltisme Mundial i que traslladà l'oficina mundial de Montreal a Ginebra. Cal dir que l'any 1965 havia vingut a Barcelona el cap escolta mundial, el suís Jean Salvaj, que conegué de prop i valorà positivament, la tasca feta a Catalunya. Fou en ocasió de la reunió del petit congrés de la Conferència Internacional Catòlica d'Escoltisme (**CICS**) que es celebrà a St. Boi de Llobregat, amb una nodrida concurrència internacional. Era el resultat d'una llarga relació iniciada l'any 1957 a Fàtima (Portugal) on assistiren a la conferència de la **CICS** com a observadors, Ricard Pedrals, Manuel Subirà i Jordi Bonet. Aquesta relació permeté assistir a les seves reunions anuals i a Viena, dos anys més tard, formar part de les associacions que aprovaren els Estatuts de la **CICS**, que foren acceptats per l'Escoltisme Mundial i pel Vaticà.

El 1961 Barcelona fou la seu del primer consell de la **CICS** i la col·laboració seguiria creixent amb l'assistència dels nostres caps a camps de formació a l'estranger i també pel fet que vinguessin a Catalunya els dirigents més destacats de les associacions catòliques d'Europa. L'any 1965 fou elegit Jordi Bonet membre del "Bureau" de la **CICS**, com a un dels dos representants de les Associacions europees. Uns anys més tard, a Montreal, l'agost del 1977, se l'elegí com a Secretari General de la **CICS**. Amb anterioritat, a la Conferència Mundial de Nairobi a Kenya, se l'escoltà pel Ple de l'Organització,

per a informar sobre el progrés i la realitat de l'Escoltisme a Espanya (1971).

La **FEE**, assistí, primer com a observador, a les Conferències Europea i Mundial, per a entrar el 1975 com a membre de l'Escoltisme europeu i finalment s'obtingué el reconeixement ple el 1978. L'acte de lliurament del diploma corresponent es celebrà a Madrid al Ministeri de Cultura. La **FEE**, estava formada per: les Associacions Scouts de Espanya (**ASDE**), Movimiento Scout Católico (**MSC**) i Associació Catalana d'Escoltisme (**ACDE**) que incloïa la doble pertinència de "Minyons Escoltes" a **ACDE** i **MSC**

La presidència de **FEE** era rotatòria i incloïa a més els càrrecs de Secretari General i Comissari internacional, com a màxims representants de l'Associació. Amb unes reunions periòdiques a Madrid, Saragossa i Barcelona, en les que assistien tres representants per associació, s'assegurava la continuïtat així com es prenen les decisions convenients.

Darrerament amb l'Escoltisme i el Guiatge mundials s'han inclòs algunes precisions per millorar jurídicament la realitat de les institucions, que en conjunt formen la totalitat del moviment scout i la presència internacional, que entre dificultats fan possible en la **FEE** la germanor que, per damunt de tot, ajudi a promoure i consolidar la tasca que inicià Baden Powell fa cent anys.

Les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme (DDE)

Per Josep Martorell i Codina

Per a explicar què varen ser les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme cal saber què va passar amb l'escoltisme a Catalunya després de la Guerra Civil Espanyola (1936-39). Amb la victòria de Franco varen ser prohibides totes les organitzacions de joventut. L'Estat n'havia imposat una de sola -EL FRENTE DE JUVENTUDES- depenent de l'únic partit autoritzat: "Falange Española Tradicionalista y de las JONS".

Mossèn Antoni Batlle, que amb Batista i Roca, abans del 1936, havia estat un gran impulsor de l'escoltisme català, durant la Guerra Civil va ser a l'exili i després a Deva a l'Espanya "nacional", la d'en Franco. Va tornar a Barcelona així que la ciutat va ser "alliberada". Sense perdre punt va reprendre les activitats escoltes amb alguns fills d'amics seus. Jo, li havia sentit dir, que si una família li enviava els fills perquè ell s'ocupés de les seves activitats de lleure, no podia enviar-los al Frente de Juventudes, sinó que se n'havia d'ocupar. Era una qüestió de responsabilitat personal. I sabia que les famílies li enviaven els nois perquè ell era sacerdot i volien que els eduqués en la fe.

Amb la visió claríssima que tenia del cristianisme i de l'Església, sabia que l'acció d'educació cristiana que feia a través de l'Escoltisme era una obra d'Església i que, per tant, n'havia de donar compte al seu bisbe. Així a Barcelona, per la seva acció directa i la dels seus col·laboradors va néixer una organització que ben aviat es va transformar en la Delegació Diocesana d'Escoltisme de Barcelona. Mossèn Batlle havia anat emmalaltint progressivament, de tal manera que quan va ser nomenat Consiliari Diocesà d'Escoltisme, amb prou feines se'n va assabentar, perquè ja era al llit de mort. Mossèn Batlle va morir el novembre de 1955. Així és com va néixer la Delegació Diocesana d'Escoltisme de Barcelona, la primera a ser reconeguda a Catalunya. Després, i ara no recordo per quin ordre, varen anar naixent les de Vic, Girona, etc.

Què caracteritzava una DDE?

Doncs, simplement, l'organització d'un equip tècnic amb especialistes de les diverses etapes de formació dels nois, per a ajudar els agrupaments a poder fer la tasca d'educació, en el temps de lleure, que l'escoltisme de Baden Powell proposava. I, en aquest cas, amb una atenció especial a l'educació de la fe.

En aquesta etapa inicial Mn. Batlle va tenir la col·laboració directa i permanent de Ricard Pedrals i de Josep Sans. L'escoltisme i el guiatge no els havíem entès mai com unes organitzacions piramidals, sinó tot el contrari: com unes associacions d'agrupaments que treballaven en paral·lel per a donar als nois i noies una formació personal al servei dels altres. Aquests agrupaments, per a poder fer el servei que es proposaven, s'organitzaven en unes estructures territorials dins dels diferents àmbits diocesans catalans. Vet aquí el naixement del que, després i simplificant, n'hem anomenat l'escoltisme catòlic català.

Ensenya de la DDE

L'Arquebisbe de Barcelona, Dr. Modrego durant les activitats d'inauguració de curs de la DDE, Setembre 1957

L'Associació Catalana d'Escoltisme (ACDE)

Per Jordi Porta Ribalta

L'Associació Catalana d'Escoltisme (**ACDE**) va ser un intent profitós d'establir una lligam i col·laboració entre les associacions escoltes masculines a partir de les diverses divergències que s'havien produït després de la Guerra Civil (1936-39), i després de la mort de Mossèn Batlle el 1955, sobre la unitat de l'escoltisme i les diferents formes d'organització que havia d'adoptar, sobretot arran de la confessionalitat o no del mètode escolta.

El 1956 es crea la Delegació Diocesana d'Escoltisme amb la que es dona una certa legalitat al moviment. I, després de diversos contactes i reunions, el setembre del 1959 es va constituir l'Associació Catalana d'Escoltisme formada per les tres associacions masculines: el nucli A, format per Minyons de Muntanya (**MM**), el nucli B, format per Boy-Scouts de Catalunya (**BSC**), i el nucli C, format per les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme (**DDE**). La diferència era la següent: en el nucli A la confessionalitat cristiana residia a nivell d'agrupament: hi havia agrupaments confessionals i d'altres que no ho eren. El nucli A, per tant, com a associació era aconfessional. En el nucli B la confessionalitat es deixava a nivell

individual de cada noi i, tant l'associació com els agrupaments, eren aconfessionals. En el nucli C era l'associació la que era confessional i per tant tota l'educació estava impregnada del cristianisme i, per tant, la pedagogia de la fe formava part del Pla de Formació.

Crec que per tenir una visió global i més extensa del tema, només cal recórrer al llibre publicat per Baranova el 1993, l'escoltisme català (1911-1978), obra d'Albert Balcells i Genís Samper.

Constitució de l'Associació Catalana d'Escoltisme (**ACDE**), a Montserrat, 1959. Mirant la fotografia i d'esquerra a dreta: Xx, Yy, Gil Bombardó, Ricard Andreu, Jordi Bonet, P. Plàcid Vila-Abadal, Dr. Pere Gabarró, Antoni Farré

Per variar: Puré de lletres (GC)

Per Manuel Subirà i Rocamora

La història de l'Escoltisme femení a Catalunya (Guiatge Català) **G.C.** també està farcida de sigles i lletres, ja que seguint les petges del moviment masculí no li varen faltar ocasions o activitats per fer servir acrònims a l'hora de batejar entitats, grups o càrrecs.

Des del 1913 ja hi havia a Barcelona una Asociación de Muchachas Exploradoras (**AME**), anomenades més tard Exploradoras Barcelonesas (**EB**), però no és fins als anys 1932-33 que es creen, per separat:

- La Germanor de Noies Escoltistes que ben aviat adoptà el nom de Germanor de Noies Guies (**GNG**).
- L'Associació Girls Scouts de Catalunya, (**GDC**) –precedents de les "Muchachas Exploradoras".
- El 1r agrupament femení catòlic: la Congesta.

Amb tot això es comença a parlar de Guiatge Català **GC**.

La Guerra Civil interromp les activitats d'escoltes i guies i no és fins als primers anys 40 que alguns agrupaments femenins reprenen les activitats; recolzats pels grups afins de la **ICE**, d'una banda s'estabilitza el funcionament de la **GNG** i, d'una altra, el 1962 s'hi crea el grup Guies Sant Jordi de Catalunya (**GSJC**)

La progressiva implantació dels mètodes coeducatius va propiciar la fusió d'associacions i/o grups d'ambdós sexes i les entitats mixtes resultants gaudeixen d'uns noms allargassats que, amb el pas del temps i per allò de l'estalvi, s'han anat abreujant o desapareixent: Noies i Nois Escoltes (**NINE**), Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya (**MEGSJC**), etc.

La Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge (FCEG)

Per Jordi Ayza i Teresa Olivella

La Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge (**FCEG**) és l'organització que representa tot l'escoltisme i el guiatge que es fa a Catalunya. El seu objectiu principal és representar, tant a Catalunya com a tot el món, l'escoltisme i el guiatge que fem a Catalunya.

Als anys 70 les diferents entitats escoltes i guies de Catalunya adopten la coeducació, creant entitats mixtes a partir de la fusió entre entitats de nois i noies. A l'any 1975, tot l'escoltisme i el guiatge catalans, amb representació internacional, és coeducatiu i les entitats són mixtes. Com a conseqüència es busca un model de representació que respongui a la realitat del país i, per tant, que sigui unificat. El resultat és la constitució, l'any 1977, de la **FCEG**. Malgrat això, però, inicialment la representació a Espanya, a l'organització

mundial de nois (**WOSM**) i a la de noies (**WAGGS**), es manté a través d'**ACDE** (Associació Catalana d'Escoltisme) i de **GC** (Guiatge Català), via **FEE** (Federación de Escultismo en España) i **CEGE** (Comité de Enlace del Gudismo en España). Per això, la **FCEG** té dues vicepresidències: una masculina que actua com a president d'**ACDE** i una femenina que ho fa com a presidenta de **GC**.

Les dues organitzacions internacionals estan molt lluny d'aquest model unificat i justifiquen la seva posició per la dificultat de conciliar els diferents models de relació entre homes i dones que hi ha als diferents països i regions del món. De tota manera, com que són organitzacions formades per entitats estatals i n'hi ha de mixtes, avui hi ha nois i noies afiliats i cotitzant tan a la **WOSM** com a la **WAGGS**.

Si voleu saber més coses de la FCEG us recomanem una visita a la seva web: www.fceg.cat

Capítol de la Institució Catalana d'Escoltisme (ICE), 1951

Mirant la fotografia i d'esquerra a dreta: Jaume Font, Antoni Farré, Antoni Serra, Mn. Batlle, Raimon Galí, Eladi Homs, Alfred Lledó

Sopa de lletres

Associació Catalana
d'Escoltisme

Acció Escolta de Catalunya

Agrupament escolta

Associazione Guide Italiane

Associazione Guide
e Scouts Cattolici Italiani

Asociación Nacional
de Exploradores de España

Asociación Scouts de España

Bonne Action (França, Italia)

Bona obra

Boy Scouts de Catalunya

Baden Powell

Cap d'Agrupament

Cap de Clan

Cap d'Estol

Centre Escolapi de Muntanya

Conferència Internacional
Catòlica de Guiatge

Conferència Internacional
Catòlica d'Escoltisme

Cap de Patrulla

Centre Marista d'Escoltes

Delegació Diocesana
d'Escoltisme

Escoltes Catalans

Exploradores de España

Federació Catalana
d'Escoltisme i Guiatge

Federación de Escultismo
en España

Girls-Boy Scouts de Catalunya

Guiatge Català

Germanor Escolta de Catalunya

Germanor de Minyons
de Muntanya

Germanor de Noies Guies

Girl Scouts de Catalunya

Guies Sant Jordi de Catalunya

Minyons Escoltes

Minyons Escoltes i Guies
Sant Jordi de Catalunya

Minyons de Muntanya

Moviment Scout Catòlic

Noies i Nois Escoltes

Scouts Baden Powell

Scouts de Catalunya

Associació Mundial
de Guies Escoltes

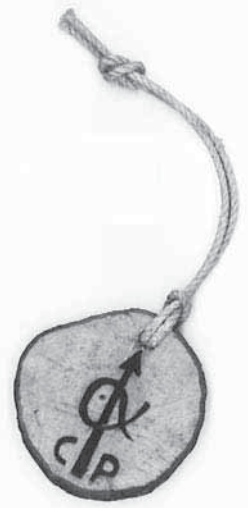
Organització Mundial
del Moviment Escolta

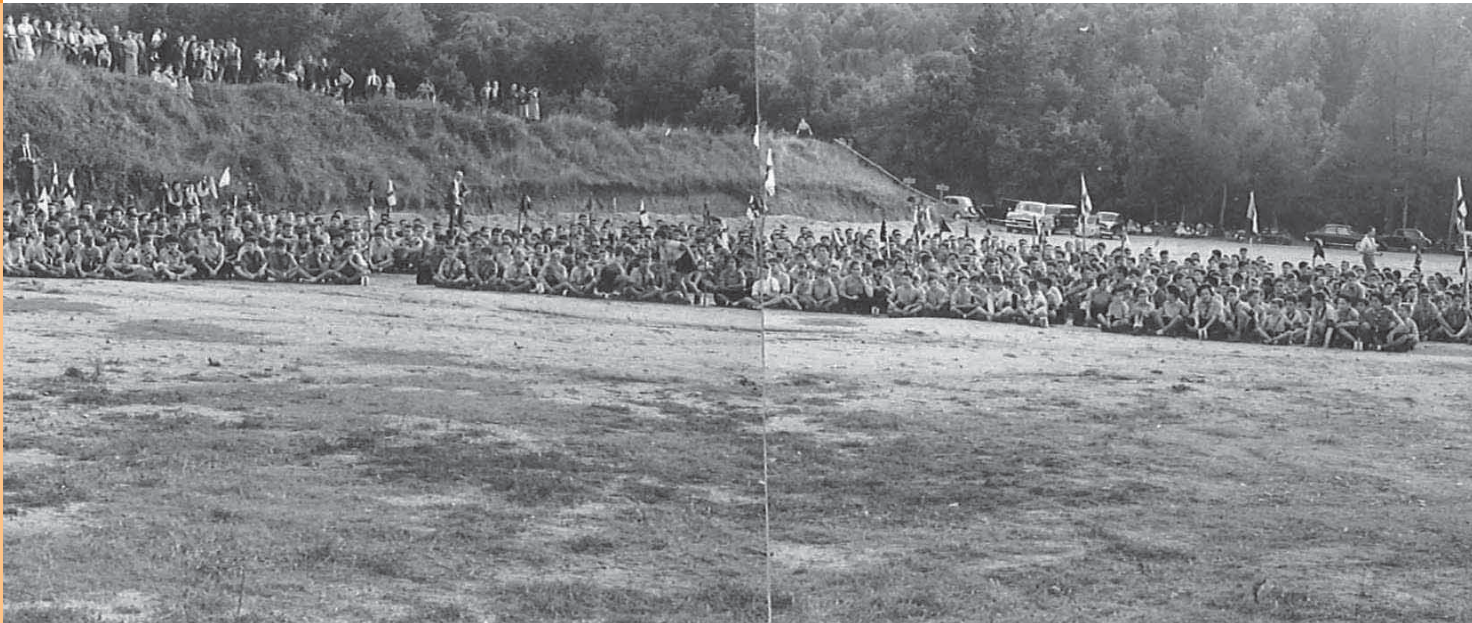
Ensenya dels Guies Investits
(Rover Scouts)

Ensenya del Moviment
Scout Catòlic

Ensenya de la trobada
Caps de Patrulla (CP)
Operació Alfa, 1960

Fotografia portada i contraportada:
Inauguració curs DDE.
Barcelona, Font Better, Setembre 1957.

Totes les fotografies provenen
de l'arxiu de l'Associació Mn. Batlle

Revisió de notes i textos per
Manuel Subirà i Rocamora, mestre escolta

Monogràfic història de l'escoltisme

Amb la col.laboració de:

